

Sygn. akt III PZ 17/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa P.G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w N.

w przedmiocie przywrócenia terminu do złożenia zażalenia i odrzucenia skargi kasacyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 29 października 2019 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt V Pa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi
Okręgowemu w O..**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O., postanowieniem z dnia 9 maja 2019 r., oddalił wniosek powoda P.G. o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na postanowienie tego sądu z dnia 6 marca 2019 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej oraz odrzucił zażalenie powoda na to postanowienie.

W sprawie ustalono, że wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 października 2018 r. oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 25 maja 2018 r., skierowane przeciwko Skarbowi Państwa- Zakładowi

Karnemu w N.. Powód wyrok Sądu drugiej instancji zaskarżył skargą kasacyjną. Sąd odwoławczy sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił na kwotę 4.620 zł, co doprowadziło do odrzucenia wniesionego środka zaskarżenia. Dane postanowienie zostało doręczone wraz z pouczeniem, z którego wynikało, że może wnieść zażalenie w terminie dwóch miesięcy (k-462). Powód skorzystał z prawa o wniesienia zażalenia, które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 kwietnia 2019 r., bowiem zostało złożone po upływie ustawowego siedmiodniowego terminu.

W tej sytuacji powód wniósł wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia, podnosząc mylne pouczenie go przez sąd. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 168 § 1 k.p.c. (*a contrario*) oraz art. 370 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód podniósł, na podstawie art. 380 k.p.c., konieczność rozpoznania postanowienia o odmowie przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej oraz uchylenia postanowienia o odrzuceniu zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne. W sprawie istotne jest pouczenie, jakiego udzielono powodowi w związku z odrzuceniem jego skargi kasacyjnej. Nie ma sporu, że doręczając orzeczenie pouczone go wadliwie, bowiem wskazano termin dwumiesięczny, zamiast tygodniowy. Powstaje zatem konieczność oceny, czy wadliwe pouczenie strony, nawet gdy ma ona profesjonalne przygotowanie do prowadzenia spraw (radca prawny), tamuje możliwość rozpoznania postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, a tym samym istnieją przesłanki do uwzględnienia argumentacji opartej na art. 168 § 1 k.p.c.

Dane zagadnienie nie jest nowe w judykaturze. Po pierwsze, wniesienie skargi kasacyjnej zgodnie z pouczeniem udzielonym przy doręczeniu orzeczenia, jako działanie podjęte w zaufaniu do sądu, jest okolicznością wyłączającą winę w uchybieniu terminu do wniesienia zażalenia także wówczas, gdy strona jest zastąpiona przez adwokata (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17

grudnia 2009 r., IV CZ 86/09, LEX nr 558672). W orzecznictwie przyjmuje się, że brak winy występuje między innymi w razie choroby strony lub jej pełnomocnika, która uniemożliwia podjęcie działania nie tylko osobiście, ale i skorzystania z pomocy innych osób. Winę w niedochowaniu terminu do dokonania czynności procesowej wyłączają również takie okoliczności, jak klęska żywiołowa, katastrofa komunikacyjna, udzielenie stronie błędnego pouczenia przez pracownika sądu. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1998 r., I CKN 556/98, LEX nr 50702 oraz z dnia 14 grudnia 2017 r., I PZ 10/17, LEX nr 51986).

W rezultacie strona, także wtedy gdy jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, która postępuje zgodnie z pouczeniem sądu, wynikającym z formy i treści wydanego orzeczenia, później uznanego za nieprawidłowe nie może ponosić negatywnych konsekwencji swojego działania, mającego źródło w wadliwym formalnie rozstrzygnięciu sądowym. Jeżeli zostały zachowane terminy i sposób postępowania strony według wskazówek sądu, to późniejsza zmiana kwalifikacji wydanego orzeczenia nie może spowodować utraty przyznanego wcześniej stronie postępowania uprawnienia procesowego. Innymi słowy błędy sądowe nie mogą obciążać uczestników postępowania sądowego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 lipca 2016 r., V CZ 38/16, LEX nr 2111415). Powołana linia orzecznicza zasługuje na aprobatę, a sam status strony nie eliminuje *a priori* uznania, że po jego stronie nie doszło do zawinionego uchybienia w terminie złożenia zażalenia.

Skoro powód skutecznie zakwestionował rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, gdyż złożył wniosek w trybie art. 380 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398² § 1 k.p.c., na podstawie którego Sąd Najwyższy może, rozpoznając zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji bądź skargi kasacyjnej, rozpoznać także związane z nim postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 czerwca 2017 r., LEX nr 2329465).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.

